

Huvudman

Nibblestiftelsen, 8020024405
kontakt@nibblestiftelsen.se

Ärendet

Tillsyn av Järna Naturbruksgymnasium, i Södertälje kommun.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån inkomna uppgifter vid en riktad kvalitetsgranskning av Järna Naturbruksgymnasium under våren 2023, inlett en tillsyn av Järna Naturbruksgymnasium i Södertälje kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Järna Naturbruksgymnasium följer gällande bestämmelser om fjärrundervisning.

Skolinspektionen har inhämtat skriftliga yttranden från Nibblestiftelsen.

Nibblestiftelsen har även inkommit med anmälan om fjärrundervisning till Skolinspektionen.

Motivering av beslutet

Fjärrundervisning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av information som inkommit till Skolinspektionen i samband med en riktad kvalitetsgranskning av Järna Naturbruksgymnasium framgår att skolan använder distansundervisning i ämnet matematik.

Av Nibblestiftelsens ursprungliga yttrande framgår i huvudsak följande. Under pandemin bedrevs, enligt direktiv, distansundervisning på Järna Naturbruksgymnasium. Skolans matematiklärare visade sig ha mycket god förmåga

att bedriva undervisning på distans. Med anledning därav och med beaktande av att läraren bodde geografisk långt bort från skolan, fortsatte skolan att, även efter pandemin, bedriva matematikundervisning på distans med samma lärare. Därtill framgår att Järna Naturbruksgymnasium är ett litet gymnasium, bestående av klasser med cirka 12 elever per klass. Eleverna har mått bra av det individuella bemötandet som matematikläraren erbjudit genom distansundervisningen och de uttrycker ett stort förtroende för läraren och dennes flexibilitet. Det har varit fördelaktigt för eleverna att de själva kan välja var de vill sitta i skolan, till exempel på sin ordinarie plats i klassrummet eller på en avskild plats i biblioteket. Den undervisande läraren finns tillgänglig dels via elevernas individuella datorskrmar, dels via storbild i klassrummet. Eleverna kan vidare ställa frågor till den undervisande läraren utan att andra elever hör det. I klassrummet eller i direkt anslutning till klassrummet finns även en assisterande medarbetare för att hjälpa till med eventuella tekniska eller praktiska problem. Därutöver har skolan alla de tekniska förutsättningarna som behövs och arbetsformen är väl inarbetad hos eleverna i detta ämne.

Efter begäran om förtydligande från Skolinspektionen, har Nibblestiftelsen inkommit med ett kompletterande yttrande, av vilket framgår att undervisningen i matematik bedrivs genom fjärrundervisning, och inte distansundervisning.

Nibblestiftelsen har även inkommit med en anmälan om fjärrundervisning till Skolinspektionen. Av anmälan framgår bland annat följande. Fjärrundervisning kommer att användas i ämnena matematik 1a och 2a på Järna Naturbruksgymnasium under höstterminen 2023 och vårterminen 2024. Anledningen till att fjärrundervisning kommer att användas är att det inte finns någon lärare inom huvudmannens skolenhet som uppfyller kraven på legitimation och behörighet och att huvudmannen, trots upprepade ansträngningar, inte har lyckats anställa en sådan. Fjärrundervisningen kommer användas för 10 % av Järna Naturbruksgymnasiums undervisningstimmar. Vidare säkerställer Nibblestiftelsen att fjärrundervisning inte kommer att användas för mer än 50 % av elevernas undervisningstimmar under ett läsår samt att elevgruppen vid fjärrundervisningen har en sådan lämplig storlek som framgår av Skolverkets föreskrifter.

Till anmälan har Nibblestiftelsen bifogat beslut avseende fjärrundervisning daterat den 26 oktober 2023 samt registreringsbevis för Nibblestiftelsen.

Rättslig reglering

Enligt 1 kap. 3 § skollagen (2010:800) framgår att med fjärrundervisning avses interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i rum men inte i tid.

Av 21 kap. 2 § skollagen framgår att fjärrundervisning får användas i gymnasieskolan endast under de förutsättningar och med de begränsningar som

följer av 21 kapitlet skollagen och föreskrifter som har meddelats i anslutning till kapitlet.

Enligt 21 kap. 3 § skollagen framgår att fjärrundervisning bara får användas om det för viss undervisning inte finns någon lärare inom huvudmannens skolenhet som uppfyller kraven på legitimation och behörighet enligt 2 kap. 13 § skollagen och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan, eller elevunderlaget för en viss skolenhet är så begränsat att ordinarie undervisning inom skolenheten leder till betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för huvudmannen.

Av 21 kap. 6 § skollagen framgår att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får i fråga om gymnasieskolan meddela föreskrifter om i vilka ämnen och nivåer i dessa ämnen som fjärrundervisning får användas, elevgruppens storlek när fjärrundervisning används, och i vilken omfattning fjärrundervisning får användas.

Av 21 kap. 9 § skollagen framgår att en huvudman som avser att använda fjärrundervisning i ett visst ämne eller i en viss kurs ska fatta ett beslut om det. Huvudmannen får besluta om att använda fjärrundervisning för högst ett läsår åt gången.

Av 21 kap. 10 § skollagen framgår att fjärrundervisning endast får utföras av huvudmän inom skolväsendet.

Enligt 21 kap. 12 § skollagen framgår att elever som deltar i fjärrundervisningen ska göra det i lokaler som skolenheten disponerar.

Av 21 kap. 13 § skollagen följer att det ska finnas en handledare vid fjärrundervisningen.

Av 4 a kap. 2 § gymnasieförordningen (2010:2039) framgår att fjärrundervisning får användas i kurser i ämnena biologi, engelska, filosofi, fysik, företagsekonomi, geografi, grekiska, historia, juridik, kemi, latin, matematik, moderna språk, modersmål, naturkunskap, psykologi, religionskunskap, samhällskunskap, svenska, svenska som andra språk, teckenspråk och teknik.

Av 4 a kap. 3 § gymnasieförordningen följer att fjärrundervisning inte får vid någon tidpunkt under ett läsår användas för mer än 50 procent av elevens respektive skolenhetens undervisningstimmar.

Enligt 4 a kap. 3 a § gymnasieförordningen följer att Statens skolverk får meddela föreskrifter om elevgruppernas storlek vid fjärrundervisning i gymnasieskolan.

Enligt 4 a kap. 5 § gymnasieförordningen följer att huvudmannen ska dokumentera ett beslut om att använda fjärrundervisning.

Enligt 4 a kap. 6 § gymnasieförordningen ska huvudmannen till Statens skolinspektion anmäla ett beslut om att använda fjärrundervisning. Skolinspektionen får meddela närmare föreskrifter om vad en anmälan ska innehålla.

Av 5 § Statens skolverks föreskrifter och allmänna råd om fjärrundervisning (SKOLFS 2021:28) framgår att elevgruppen vid fjärrundervisning i grundskolan ska ha en lämplig storlek. Med elevgrupp vid fjärrundervisning avses i förskriften samtliga elever som får fjärrundervisning av en fjärrlärare vid ett och samma tillfälle. För att säkerställa att fjärrundervisningen håller hög kvalitet ska följande särskilt beaktas vid bedömningen av vad som är en lämplig storlek:

- vilket ämne fjärrundervisningen avser samt undervisningens innehåll och form,
- elevernas ålder och mognad samt individuella förutsättningar och behov,
- undervisningslokalerna utformning,
- vilka tekniska förutsättningar som föreligger,
- elevernas digitala erfarenhet och kompetens,
- fjärrlärarens digitala erfarenhet och kompetens,
- handledarens uppgifter och kompetens, och
- organisatoriska och resursmässiga förutsättningar i övrigt.

Av 2 och 7 §§ Statens skolinspektions föreskrifter (SKOLFS 2020:227) om anmälan att bedriva fjärrundervisning framgår att anmälan ska ske på en blankett som finns på Skolinspektionens webbplats samt att anmälan ska avse ett beslut om fjärrundervisning vid en viss skolenhet.

Skolinspektionens bedömning

Av omständigheterna ovan framgår att Nibblestiftelsen har beslutat om användning av fjärrundervisning i verksamheten vid Järna Naturbruksgymnasium samt inkommit med anmälan om detta till Skolinspektionen. Fjärrundervisningen bedrivs i ämnet matematik för elever som befinner sig i skolans lokaler, i vilka en assisterande personal på skolan finns tillgänglig. Nibblestiftelsen har uppgett att 10 % av skolenhetens undervisningstimmar ska ges med fjärrundervisning. I anmälan har vidare Nibblestiftelsen säkerställt att fjärrundervisningen inte kommer att användas för mer än 50 % av elevernas undervisningstimmar under ett läsår samt att elevgruppen vid fjärrundervisningen har en lämplig storlek.

Mot denna bakgrund framkommer inte att Nibblestiftelsen har brutit mot bestämmelserna när det gäller fjärrundervisning vid Järna Naturbruksgymnasium. Ärendet ska därför avslutas.

Beslutet har fattats av enhetschef Fredrika Brickman.

Skolinspektionen

5 (5)

Dnr SI 2023:7023

Utredare Madeleine Åberg har varit föredragande i ärendet.